

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 3/1986-87 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående ändring av 2 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner samt
- 2) landskapslag angående ändring av landskapslagen om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund.

Landstinget har den 7 november 1986 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Med anledning härav får utskottet, som hört lagberedningssekreteraren Birgitta Björkqvist och byråchefen Jörgen Erlund, värdsamt anföra följande.

I framställningen föreslås ett tillägg till 2 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner. Vidare föreslås upphävande av vissa bestämmelser i landskapslagen om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund. Genom den föreslagna lagstiftningen skulle vissa förbättringar i pensionstagares ställning vid övergång från ett pensionssystem till ett annat genomföras även på Åland.

De ändringar i rikslagstiftningen som godkänts av riksdagen den 11 november i år innebär att den som övergått från statens pensionssystem i fortsättningen får en tidigare intjänad ålderspension från samma tidpunkt som ålderspension beviljats enligt det kommunala pensionssystemet eller enligt vissa andra offentliga pensionssystem. Samtidigt kommer pensionsskyddet att omfatta rätt till s.k. tilläggspensionsskydd om pension med tilläggspensionsskydd samtidigt beviljas enligt ett annat offentligt pensionssystem. En brist i nuvarande pensionsordning har varit att person tillhörande ett pensionssystem och övergått till en anställning som faller under ett annat pensionssystem kunnat få ut sin ålderspension enligt det tidigare pensionssystemet först vid 65 års ålder. Vidare har pensionen från den första anställningen

inte bibehållits på s.k. tilläggs pensionsskyddsnivå (full pension = 66 procent) utan försvagats till s.k. grundpension (full pension = 60 procent).

Som följd av de antagna ändringarna i rikslagstiftningen undanröjs hittillsvarande missförhållanden vid övergång från det statliga till det kommunala pensionssystemet. Av de föreslagna ändringarna i landskapslagstiftningen följer att de nya förmånligare reglerna kommer att gälla vid övergång från landskapets pensionssystem till det kommunala pensionssystemet. Det sistnämnda är av stor betydelse i landskapet där särskilt inom hälsovården många befattningshavare övergått från anställning vid landskapets sjukhus till den kommunalt organiserade öppna hälsovården.

Av regeringens proposition nr 82/1986 framgår att ändringar i kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga beretts så att en motsvarande reform kan genomföras i fråga om dem som övergått från det kommunala till det statliga pensionssystemet. Enligt vad utskottet erfarit har pensionsstadgan däremot inte ändrats beträffande dem som övergått från det kommunala pensionssystemet till landskapets pensionssystem. Landskapsstyrelsen har dock uppmärksamgjort pensionsanstalten på vikten av att stadgan ändras även så att personer som övergått från det kommunala till landskapets pensionssystem inte försätts i en sämre ställning än dem som i motsatt riktning bytt anställning.

Framställningen innebär att pension beviljas enligt de förmånligare reglerna även för dem som övergått från landskapets till statens pensionssystem. Däremot har inte i ändringen av rikslagstiftningen hänsyn tagits till de fall där en person övergår från det statliga pensionssystemet till landskapets system. Landskapsstyrelsen har uppmärksammat finansministeriet och statskontoret på förhållandet. Enligt vad utskottet inhämtat är en kompletterande ändring av rikslagstiftningen under beredning. Utskottet understryker vikten av en snar lösning av detta delproblem.

Utskottet har i sitt betänkande nr 32/1982-83 behandlat de bestämmelser angående pensionsförmånerna som i praktiken försvårat byte av anställning mellan å ena sidan Ålands Centralsjukhus och å andra sidan något av kommunalförbunden inom hälso- och sjukvårdssektorn. Utskottet konstaterade att en mera bestående lösning av frågan torde förutsätta lagstiftning. Landstinget hemställde härefter om en utredning av föregivna ojämlikheter i pensionshänseende och om att landskapsstyrelsen skulle vidta härav påkallade åtgärder. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att de brister som berördes i betänkandet delvis kommer att avhjälpas genom den nu föreslagna lagstiftningen.

Mot bakgrunden av det anförda finner utskottet framställningens förslag ändamåls-
enligt och av behovet påkallat, varför utskottet beslutat förorda framställningens
förslag utan andra ändringar än en precisering av ikraftträdelsebestämmelserna.
Utskottet förutsätter att landskapslagen kommer att tillämpas från samma tid-
punkt som ändringarna i rikslagstiftningen.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i
framställningen ingående lagförslagen
med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 2 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa
i riket gällande författningar rörande statens pensioner.

(Ingressen lika som i framställningen).

2 §.

(Lika som i framställningen).

Denna lag träder omedelbart i kraft. Den tillämpas på pensionsfall som
inträffat från och med den ...

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om reglering av personalens ställning vid
privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kom-
munalförbund

(Ingressen lika som i framställningen)

Denna lag träder omedelbart i kraft.

De lagrum som upphävts genom denna lag tillämpas likväl i de fall då i landskapslagen om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund, avsedd förflyttning av person som varit anställd vid privat landskapsunderstödd institution till anställning hos kommun eller kommunalförbund har skett innan denna lag trätt i kraft.

Mariehamn den 12 november 1986.

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, vice-ordföranden Curt Carlsson samt ledamöterna Andersson, Börje Eriksson och Jan-Erik Lindfors.